

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2026/6171-S.26.8617
BAŞVURU NO : 2026/4078
KARAR TARİHİ : 15/04/2026

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED], TCKN: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın direksiyon uygulama sınav sonucuna itirazı hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 09/02/2026

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran 01.11.2025 tarihinde Eskişehir ili Tepebaşı ilçesinde katıldığı direksiyon uygulama sınavında, sınav komisyonu tarafından usule ve değerlendirme kriterlerine aykırı olarak “vites değiştirmedeği” ve “kör nokta kontrolü yapmadığı” gerekçesiyle başarısız sayıldığını, söz konusu hataları yapmadığını ve sınav esnasında bilgilendirilmediğini, ayrıca itiraz sürecine ilişkin sonucun tarafına usulüne uygun tebliğ edilmemesi nedeniyle sonraki sınav haklarını kullanamadığını belirterek sınav sonucunun iptalini ve kullanamadığı iki sınav hakkının iadesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Tepebaşı Kaymakamlığı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünün 23.03.2026 tarih ve [REDACTED] sayılı yazısı ve eklerinde özetle:

2.1. Motorlu Taşıt Sürücü Kursu Uygulama Sınavlarının Yönetmelik hükümlerine göre gerçekleştirildiği, adayların Direksiyon Eğitimi Dersi Sınavı Uygulama ve Değerlendirme Komisyonu üyeleri tarafından ilgili yönetmelik ekinde yayınlanan Ek-3 ve Ek-4 formuna göre değerlendirildiği, komisyon üyelerinin bu alanda eğitimi bulunan sertifika sahibi öğretmenler arasından Bakanlık tarafından görevlendirildiği, bununla birlikte sınav sürecinin mevzuat hükümlerine göre yürütülmesi amacıyla sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecek olan şube müdürleri ve müfettişlerin de sınav güzergâhında görev yaptığı,

2.2. Başvuranın 01.11.2025 Cumartesi günü Direksiyon Eğitimi Sınavına girdiği ve başarısız olduğu, başvuranın sınav sonucuna itirazını dilekçe ve CİMER üzerinden yaptığı, dilekçesine ve CİMER başvurusuna cevap verildiği ve sınavda başarısız olma sebebinin şikâyetindeki iddiasına göre değil,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Direksiyon Eğitimi Dersi Sınavı ve Uygulama ve Değerlendirme Komisyonu Başkan ve Üyenin müşterek kararı ile iki sarı ihlalden başarısız sayıldığına bildirildiği,

2.3. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği Madde 29/A 1'inci fıkrasının ç) bendi uyarınca 01.11.2025 tarihli sınavla ilgili herhangi bir Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Denetim Formunun Müdürlüğe ulaşmadığı, şikâyetine konu başvuruya ekte kayıtlı yazı ile cevap verildiği ve Müdürlüğe tebellüğ belgesinin ulaşmadığı, başvuranın aynı şikâyeti CİMER üzerinden de yaptığı ve ekte kayıtlı yazı ile cevap verildiği,

2.4. Komisyonunda görevli başkan ve üyeye ait komisyon görevlendirmelerinin Mebbis modülü üzerinden yapıldığı, ilgililerin sertifika programlarının mebbis mtsk görevli işlemleri bölümünde kayıtlı olduğu, sınav gerçekleştirilen günde sınav yürütme komisyonu tarafından sınavı olumsuz etkileyecek herhangi bir mücbir sebebin belirtilmediği, başvuranın farklı kanallardan şikâyetinde bulunup itirazına verilen cevabın değişik olmamasına rağmen sınav tarihlerini takip etmenin adayın sorumluluğunda olduğu, kursiyer kayıt sözleşmesinde sınavlara girmenin zorunlu olduğunu kabul ederek imza ile beyan ettiği, ilgili kurs tarafından belirtilen belgelerin ekte sunulduğu,

2.5. Yapılan sertifika sınavının toplumun can ve mal güvenliğini etkileyecek şekilde yapılan bir sertifika programı olduğu, bu sertifika programının değerlendirme kriterlerinde belirtilen hususlar, uzman kişiler tarafından hazırlanmış Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliğinin ekinde yer alan kriterler olduğu,

2.6. Başvurayı sınav yapan değerlendirme komisyonu üyelerinin daha önce herhangi bir şikâyetine konu edilmediği ve adayın üzerine düşen sorumluluğu yerine getirme hususunda daha hassas davranması gerektiği,

Açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın:

3.1. "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; *"(1)Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. (2)Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir..."*

3.2. "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinde;

"...(3)Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. (4)Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler..."

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5'inci maddesinde; *"(1)Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir..."*,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

B

5. 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı 1 No’lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin “Görevler” başlıklı 301’inci maddesinde; “*Millî Eğitim Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır: ... ı) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak...*”

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun “Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının görev ve yetkileri” başlıklı 8’inci maddesinde; “*Bu Kanun kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır: a) Millî Eğitim Bakanlığı: 1. Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için 123 üncü madde gereğince sürücü kursları açmak, özel sürücü kursu açılmasına izin vermek, bunları her safhada denetlemek 2. Sürücü adaylarının teorik ve uygulamalı sınavlarını yapmak ve başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlamak...*”

7. 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinde; “*Bu Kanunda geçen; a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını, b) Kurum: Okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları ile çeşitli kursları, özel öğretim kurslarını, uzaktan öğretim yapan kuruluşları, (...) motorlu taşıt sürücülerini kursları, hizmet içi eğitim merkezleri, (...) özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, sosyal etkinlik merkezleri, mesleki eğitim merkezleri ile benzeri özel öğretim kurumlarını... i) Motorlu taşıt sürücülerini kursu: Motorlu taşıt sürücüsü yetiştirerek sınav sonucu sertifika veren ve trafikle ilgili eğitim-öğretim yaptıran özel öğretim kurumlarını... ifade eder.*”

8. 29.05.2013 tarihli ve 28661 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği’nin:

8.1. “İl/ilçe millî eğitim müdürlüğünün direksiyon eğitimi dersi sınavı ile ilgili görevleri” başlıklı 28/A maddesinde; “*Direksiyon eğitimi dersi sınavı öncesi il/ilçe millî eğitim müdürlüğü; ... d) EK-9’da yer alan Kursiyer Sayısına Göre Sınavlarda Görev Alacaklarda belirtilen sayıda personeli görevlendirir veya görevlendirilmesini sağlar. e) (Değişik:RG-9/7/2024-32597) Sınav İşlemleri Modülünde sıra takibi gözetilerek otomatik olarak yapılan direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyelerinin görevlendirme listesini modülden alır. Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonunda görev almak isteyenler mobil cihazlara kurulacak Bakanlıkça belirlenen program üzerinden kendisine görev verilip verilmediğini kontrol ederler. Görevlendirilenler MEBBİS’e girerek onaylama işlemini gerçekleştirirler. Modülde görevlendirmesi yapılan direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu üyelerinden çeşitli nedenlerle görevi reddedenlerin yerine ilçe millî eğitim müdürlüğü tarafından resen yapılan görevlendirmelerde komisyon üyelerinin sıra takibi dikkate alınmaz. Ancak, “B”, “D1” ve “F” sınıfı sertifika sınavlarında resen yapılan görevlendirmelerde aynı kişilere bir yılda 20’den fazla görev verilmez. Bakanlıkça, direksiyon eğitimi dersi sınavlarına yönelik yapılan değerlendirme neticesinde ihtiyaç duyulması halinde, direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyon başkan ve üyesi olarak Genel Müdürlükte görevli personel arasından veya diğer il/ilçelerden görevlendirme yapılabilir. Sınav görev onayı tamamlandıktan sonra sınav günü, 15 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen mazeretler olmaksızın göreve gelmeyenlere üç sınav dönemi görev verilmez... (5) Sınav yürütme komisyonu başkanı; sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler ile diğer sınav görevlilerinden görevine gelmeyen veya geç gelenlere, sınavda ilgili mevzuatta belirtilen görevleri yapmayan veya ilgili mevzuata aykırı hareket edenleri il millî eğitim müdürlüğüne bildirir. İl millî eğitim müdürlüğüince yapılacak inceleme veya soruşturma sonucuna göre art arda (Değişik ibare:RG-9/7/2024-32597) üç sınav döneminde görev verilmez. Bu kişilere; ikinci kez tekrarlanması hâlinde art arda (Değişik ibare: RG-9/7/2024-32597) altı sınav döneminde, üçüncü kez tekrarlanması hâlinde ise (Değişik ibare: RG-9/7/2024-32597) dokuz sınav döneminde görev verilmez. Ayrıca bu kişiler hakkında gerekli işlem yapılır. Görev verilmeme işlemi, inceleme ve soruşturma sonucuna göre alınacak onay tarihinden itibaren*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ilk uygulama sınavında uygulanır.(6) (Değişik: RG-9/7/2024-32597) Sınav yürütme komisyonu başkanı tarafından sınav yürütme komisyonu üyeleri, direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyeleri, sınavda görevli diğer personel ve direksiyon usta öğretmenlerinden görevine gelmeyen veya geç gelenlere, sınavda ilgili mevzuatta belirtilen görevleri yapmayan veya ilgili mevzuata aykırı hareket edenlere ilgili millî eğitim müdürlüğünce gerekli inceleme ve soruşturma sonucuna göre art arda üç sınav döneminde görev verilmez. Bu kişilere, aynı fiillerin ikinci kez tekrarlanması hâlinde art arda altı sınav döneminde, üçüncü kez tekrarlanması hâlinde ise dokuz sınav döneminde görev verilmez. Ayrıca bu kişiler hakkında gerekli idari işlem yapılır. Görev verilmeme işlemi, inceleme ve soruşturma sonucuna göre alınacak onay tarihinden itibaren ilk uygulama sınavında uygulanır. Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyelerine bu süreçte verilmeyen sınav görevleri katılabileceği toplam sınav sayısından düşülür...”

8.2. “Sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler” başlıklı 29/A maddesinde; “Sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler;... c) Sınav süresince güzergâhta görevlendirildiği alanda bulunarak; 1) Direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesinde isimleri bulunan kursiyerlerin, sınavlara eğitimini aldıkları sertifika sınıfına uygun ve plakası belirtilmiş olan araçlarla girip girmediklerini, 2) Sınav için belirtilen sınav süresine uyulup uyulmadığını, 3) Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyelerinin direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesinde adının olup olmadığını, 4) Sınav aracında bulunan direksiyon usta öğreticisinin kimlik tespitini yaparak direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesinde adının olup olmadığını, 5) Sınavda, bu Yönetmelikte belirtilen diğer kurallara uyulup uyulmadığını, kontrol eder. ç) (Değişik:RG-9/7/2024-32597) Kursiyer ilgisine göre EK-3 ve EK-4’te yer alan direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formlarında belirtilen davranışları yaptığı hâlde sınavı sonlandırmayan direksiyon eğitimi dersi sınav uygulama ve değerlendirme komisyonuna müdahale etmeden ad ve soyadları ile komisyon numarasını EK-11’de yer alan Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Denetim Formuna işleyerek, elektronik ortamda düzenlenmiş ise çıktısını alıp imzalayarak haklarında gerekli inceleme ve soruşturma yapılmak üzere millî eğitim müdürlüğüne verir.”

8.3. “Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu (Ek ibare:RG-19/10/2017-30215) ve görevleri” başlıklı 31’inci maddesinde; “(1) (Değişik:RG-19/10/2017- 30215) Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu bir başkan ve bir üyeden oluşur... Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyeleri; a) Sınav başlangıç saatinden bir saat önce sınav yürütme komisyonu tarafından belirlenen yerde yapılacak toplantıya katılarak sınav evrakını teslim alır... ç) Sınavı, kursiyerlerin alacağı sertifika sınıfına uygun araçlarla bu Yönetmelikte belirtilen esaslar doğrultusunda yapar ve değerlendirir. Otomatik şanzımanlı direksiyon eğitim ve sınavı aracı ile eğitim alanların sınavını ise bu araçların özelliklerini dikkate alarak yapar. d) (Değişik:RG-9/7/2024-32597)⁽⁷⁾ “B”, “BE”, “D1”, “D”, “DIE” ve “DE” sınıfı sertifika sınavlarında görev alan direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkanı, ilk beş kursiyerin sınavını yaptıktan sonra üye ile araçtaki yerlerini değiştirir. İlk beş kursiyerin sınavının komisyon üyesi, son beş kursiyerin sınavında komisyon başkanı olarak aracın ön koltuğunda oturarak görev yapar. “C1”, “C”, “C1E”, “CE” sınıfı sertifika sınavlarında görev alan direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkanı ilk beş kursiyerin sınavını yaptıktan sonra sınav aracından takip aracına geçer ve takip aracında bulunan üye komisyon başkanı olarak sonraki beş kursiyerin sınavını tamamlar. “F”, “M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” sınıfı sertifika sınavlarında görev alan direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkanı ilk beş kursiyerin sınavını yaptıktan sonra üye ile takip aracındaki yerlerini değiştirir. e) (Değişik:RG-9/7/2024-32597) Direksiyon eğitimi dersi sınavında, direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu üyesi; geri park etme, 25 metre geri gitme, geri giderken sağa (L) dönüş alanı ve dar alanda dönüş alanlarında araçtan inerek bu alanlarda

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

yapılması gereken davranışların 34 üncü maddenin ikinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (e) bentlerine uygunluğunu değerlendirir, bu alanlardaki davranışlar tamamlanınca araca biner. Aynı davranışlar uygulanırken direksiyon usta öğreticisi de araçtan inerek kursiyere herhangi bir yönlendirmede bulunmaksızın süreci izler, bu alanlardaki davranış tamamlanınca araca biner. (2) Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonunda görev alan personel, il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince; mevzuatta değişiklik yapılması veya uygulamalarda eksiklik görülmesi halinde Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre hizmet içi eğitime alınır. (Ek cümle:RG-12/9/2019-30886) Hizmet içi eğitimi tamamlayıp sınavda başarılı olanların bilgileri il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince (Değişik ibare:RG-9/7/2024-32597) Sınav İşlemleri Modülüne girilir, ilçeden ayrılan personel ise (Değişik ibare:RG-9/7/2024-32597) Sınav İşlemleri Modülünden çıkarılır. Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonunda görev alanlardan hizmet içi eğitim sonunda yapılan değerlendirmede başarılı olanlara sınavlarda görev verilir. Yeterli olmayanlar tekrar hizmet içi eğitimine alınırlar. Bu eğitimi almayanlarla eğitim sonucunda yapılan sınavda başarısız olanlara ve (Değişik ibare:RG-19/10/2017- 30215) Bu Yönetmeliğin 28/A maddesinin altıncı fıkrası hükmü (Değişik ibare:RG-7/3/2017-30000) doğrultusunda bahsedilen davranışları üçüncü kez yaptığı tespit edilen ve (Değişik ibare:RG-9/7/2024-32597) dokuz sınav döneminde (Değişik ibare:RG-19/10/2017- 30215) görev verilmeyen direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyesine, tekrar hizmet içi eğitimine katılıp başarılı olmadan direksiyon eğitimi dersi sınavlarında görev verilmez.”

Hükümlerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ'IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

9. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; hazırlanan “Ret Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur. Ancak Kamu Başdenetçisi tarafından yapılan değerlendirmede aşağıda yer verilen gerekçelerle “Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı” verilmiştir.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10. Başvuran 01.11.2025 tarihinde Eskişehir ili Tepebaşı ilçesinde katıldığı direksiyon uygulama sınavında, sınav komisyonu tarafından usule ve değerlendirme kriterlerine aykırı olarak “vites değiştirmede” ve “kör nokta kontrolü yapmadığı” gerekçesiyle başarısız sayıldığını, söz konusu hataları yapmadığını ve sınav esnasında bilgilendirilmediğini iddia etmektedir. Ayrıca, itiraz sürecine ilişkin sonucun tarafına usulüne uygun tebliğ edilmemesi nedeniyle sonraki sınav haklarını kullanamadığını belirterek sınav sonucunun iptalini ve kullanamadığı iki sınav hakkının iadesini talep etmektedir.

11. Eskişehir İl Millî Eğitim Müdürlüğünden temin edilen bilgi ve belgelerin tetkikinde; Özel Motorlu Taşıt Sürücü Kursu Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, sertifikalı uzman komisyon üyelerince gerçekleştirildiği, başvuranın “Ek-3 ve Ek-4” değerlendirme formlarındaki kriterlere göre “iki sarı ihlal” neticesinde müşterek kararla başarısız sayıldığı, sınav denetçileri veya müfettişler tarafından sınavın işleyişine dair herhangi bir usulsüzlük rapor edilmediği, başvuranın itirazlarına gerek dilekçe gerekse CİMER üzerinden süresi içerisinde cevap verildiği, sınav tarihlerini takip etme sorumluluğunun kursiyer kayıt sözleşmesi gereği adayın kendisine ait olduğu bildirilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

12. Sürücü belgesi sınavları, doğası gereği “yerinde yapılan”, “eş zamanlı gözleme dayanan” ve “teknik uzmanlık gerektiren” idari işlemlerdir. İdare, direksiyon uygulama sınavlarında komisyon üyeleri aracılığıyla bir takdir yetkisi kullanmaktadır. Bu yetki; adayların trafik güvenliğini tehlikeye atmayacak sevk ve idare yeteneğine sahip olup olmadıklarının tespiti ile sınırlıdır.

13. Somut olayda, sınavın iki farklı uzman üye (Başkan ve Üye) tarafından eş zamanlı takip edildiği, her iki üyenin de ortak bir kanaatle “vites değiştirme” ve “kör nokta kontrolü” hususlarında hata yapıldığına dair Ek-3 ve Ek-4 formlarını imza altına aldığı görülmektedir. İdari işlemler, aksine somut bir delil sunulmadığı sürece hukuka uygunluk karinesinden yararlanır. Başvuranın “hata yapmadığına” dair beyanı öznel bir iddia niteliğinde kalmış olup sınavı denetlemekle görevli müfettiş veya şube müdürlerince düzenlenen herhangi bir usulsüzlük raporuna rastlanmamıştır.

14. Başvuran, sınav esnasında hataları hakkında bilgilendirilmediğini ileri sürmüştür. Mevzuat uyarınca adayların sürüş güvenliğini tehlikeye düşürmediği sürece sınavın akışını bozmamak adına anlık müdahalelerden kaçınılması esastır. Değerlendirme formlarının elektronik ortamda tutulması ve sınav bitiminde sonucun ilan edilmesi, bilgilendirme yükümlülüğünün yerine getirilmesi için yeterli kabul edilmektedir. İdarenin bu süreçte şeffaflık ilkesine aykırı bir tutum sergilediğine dair somut bir bulguya ulaşılamamıştır.

15. Başvuranın sınav haklarının iadesi talebi, “itiraz sonucunun geç öğrenilmesi” gerekçesine dayandırılmaktadır. İdare, başvuranın hem yazılı dilekçesine hem de CİMER başvurusuna süresi içerisinde (05.11.2025) yanıt oluşturmuştur. Başvuranın sunduğu dilekçede bu tarihte kendisine cevap verildiğini bizzat ikrar etmesi, tebligatın içeriğinden haberdar olduğunu kanıtlamaktadır.

16. Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatı ve kursiyer ile sürücü kursu arasında imzalanan sözleşme uyarınca sınav tarihlerini takip etme, randevu alma ve sürece dâhil olma sorumluluğu “kursiyer” üzerindedir. İdarenin yanıtını fiziken teslim alma konusunda yaklaşık iki ay bekleyen başvuranın, bu süreçte sınav haklarını kullanmak için gerekli girişimlerde bulunmaması (sürücü kursundan bilgi alma, İlçe MEB'e müracaat vb.), “makul bir vatandaştan beklenen özen yükümlülüğüne” aykırılık teşkil etmektedir.

17. Ayrıca başvuranın itirazının reddedilmiş olması ile sınav haklarının kaybı arasında idareden kaynaklanan bir illiyet bağı kurulamamıştır. Zira itirazı reddedilen bir adayın, yasal süreçleri beklemeden (mevzuatın izin verdiği sınırlar dâhilinde) sonraki sınavlara girme hakkı saklıdır. Bu hakkın kullanılmaması, başvuranın şahsi tercihinden veya takibindeki eksiklikten kaynaklanmaktadır.

18. Diğer yandan motorlu taşıt sürücüleri direksiyon eğitimi dersi uygulama sınavlarının kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin temel ilkeler olan şeffaflık, hesap verebilirlik ve tarafsızlık ilkeleri çerçevesinde yürütülmesinin zorunlu olduğu açıktır.

19. Şeffaflık ilkesi, gerçek ve tüzel kişilerin bilgiye erişebilmesi için idarenin bilgi verme yükümlülüğünü sistematik, kolay, hızlı ve erişilebilir bir biçimde yerine getirmesini gerektirmekte olup idareye duyulan güvenin sağlanabilmesi bakımından, şikâyet ve itirazların bu ilkeye uygun şekilde incelenmesi esastır.

20. Hesap verebilirlik ilkesi ise idarenin yerine getirdiği her türlü işlem, eylem, tutum ve davranışı kamuoyuna ve yetkili mercilere açıklayabilmesini ifade etmekte ve kamu yönetiminde denetimin sağlanması, keyfi uygulamaların önlenmesi ve verimliliğin artırılması için zorunlu bir mekanizma oluşturmaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

21. Tarafsızlık ilkesi ise idarelerin, kişiler veya grupların kimlik, düşünce veya sosyal özellikleri gözetilmeksizin objektif ve adil bir kamu hizmeti sunması demektir. Bu ilke, kamuoyu nezdinde idarenin tarafsızlığına gölge düşürebilecek her türlü uygulamanın önüne geçilmesi için idarenin gerekli tedbirleri alma yükümlülüğünü de beraberinde getirir.

22. Bu kapsamda direksiyon uygulama sınavlarının, performansa dayalı bir değerlendirme niteliğinde olması, sınavın adil, geçerli ve güvenilir bir şekilde yürütülmesi, adayların başarı veya başarısızlıklarının objektif kriterlere dayandırılması, sınav görevlilerinin değerlendirme farklılıklarının tespit edilebilmesi ve sınav sürecine ilişkin itirazların etkili bir biçimde değerlendirilebilmesi için sınav uygulamalarının denetlenebilir kılınması büyük önem taşımaktadır.

23. Nitekim Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav ve Belgelendirme Dairesi Başkanlığı tarafından yayımlanan Teorik ve Performansa Dayalı Sınavlar İçin Kamera Kayıt Rehberinde sınavların kayıt altına alınmasının, sınavların objektif delillere dayanılarak değerlendirildiğine dair kamuoyuna güvence verilmesi, değerlendiriciler arasındaki farklılıkların geriye dönük analiz edilebilmesi, adayların itiraz ve şikâyetlerinin etkili şekilde karara bağlanabilmesi için somut kanıt elde edilmesi, sistemin suiistimalinin önlenmesi, sınav uygulamalarının iyileştirilebilmesi ve standardizasyonun sağlanabilmesi gibi çok sayıda fayda sağladığı açıkça belirtilmiştir. (Bkz: Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav ve Belgelendirme Dairesi Başkanlığı, Teorik ve Performansa Dayalı Sınavlar İçin Kamera Kayıt Rehberi)

24. Bu bağlamda, direksiyon eğitimi dersi uygulama sınavında da benzer faydaların elde edilmesi, sınav güvenliğinin ve kamu hizmetine olan güvenin artırılması, sınav görevlilerinin keyfi veya önyargılı değerlendirme ihtimalinin azaltılması, sınav süreci boyunca aday veya görevliler tarafından ortaya çıkabilecek uygunsuz davranışların önlenmesi ve sınav esnasında meydana gelebilecek kazaların tespiti açısından sınav sürecinin kamera ile kayıt altına alınması önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

25. Sonuç olarak başvuranın iddiaları, idarelerin açıklamaları, ilgili mevzuat hükümleri ile dosya kapsamındaki tüm bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde:

25.1. İdarenin sınav sonucuna ilişkin tesis ettiği işlemin teknik bir değerlendirme olduğu ve bu değerlendirmenin usulüne uygun oluşturulan komisyonca yapıldığı, itiraz sürecinde ise idarenin bilgilendirme görevini yerine getirdiği, sınav haklarının kaybında ise başvuranın kendi tercihinin belirleyici olduğu, bu nedenle idarenin işlem ve eylemlerinde hukuka, hakkaniyete ve iyi yönetim ilkelerine aykırılık bulunmadığı,

25.2. Diğer yandan direksiyon eğitimi dersi uygulama sınavlarının şeffaf, denetlenebilir, güvenli ve objektif koşullarda yürütülmesini sağlamak, adayların sınav süreçlerine ilişkin itirazlarında somut delil sunulabilmesine imkân tanımak, sınav görevlilerinin mevzuata uygun hareket edip etmediğinin izlenebilmesini temin etmek ve sınav hizmetine ilişkin idari uygulamalarda standartlaştırmayı güçlendirmek amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından direksiyon uygulama sınavlarının kamera kaydıyla izlenebilir ve kayıt altına alınabilir şekilde düzenlenmesine yönelik gerekli idari ve teknik düzenlemelerin yapılmasının yerinde olacağı değerlendirilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

26. İyi yönetim ilkelerine, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*İyi yönetim ilkeleri*" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiştir. Anılan madde hükmü uyarınca, inceleme ve araştırma kapsamında ilgili idarenin iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığı hususları da Kurum tarafından gözetilmektedir. Bu kapsamda yapılan değerlendirme neticesinde; başvurana iletilen cevaplarda “*karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi*” ilkelerine uyulmadığı tespit edildiğinden bundan sonraki işlemlerde söz konusu ilkeye uyulması gerektiği değerlendirilmiştir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

27. 14.06.2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun 21’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvurunun Kurumumuz tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Mezkûr Kanun’un 21’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ise tavsiye kararı üzerine kararın idareye tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecektir. Buna göre; (varsa) dava açma süresinden kalan süre içerisinde yetkili ve görevli mahkemelerde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KISMEN KABULÜNE KISMEN REDDİNE,**

Başvuranın taleplerinin **REDDİNE,**

Şeffaflık, tarafsızlık ve hesap verebilirlik ilkelerinin güçlendirilmesi adına motorlu taşıt sürücüleri direksiyon eğitimi dersi uygulama sınavlarında sınav sürecinin kamera sistemiyle kayıt altına alınmasına yönelik uygulamanın hayata geçirilmesi yönünde **MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanununun 20’nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA** ve **MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

B

Kavaklıdere Mah. Zeytinolı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr
Kep Adresi: kamudenetçiligikurumu@hs01.kep.tr